

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งจากอาคาร

โดยที่ ปรากฏว่าปัญหาภาวะมลพิษทางน้ำในเขตกรุงเทพมหานคร และตามเมืองใหญ่ของประเทศได้มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต อันอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยส่วนรวมของประเทศได้ สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่เกิดภาวะมลพิษทางน้ำขึ้นนั้น เป็นเพราะว่าได้มีการระบายน้ำทิ้งจากอาคารประเภทต่าง ๆ ลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ โดยไม่ผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำก่อน

ฉะนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาภาวะมลพิษดังกล่าวให้บรรเทาเบาบางลง สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงเห็นควรประกาศกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งจากอาคารเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมอาคารหรือการป้องกันภาวะมลพิษทางน้ำนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติงาน ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในประกาศนี้

"อาคาร" หมายความว่า อาคารดังต่อไปนี้ ที่ก่อสร้างขึ้นในเขตท้องที่ซึ่งกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารใช้บังคับ ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์เป็นอาคารหลังเดียวหรือเป็นกลุ่มของอาคารที่ตั้งอยู่ภายในพื้นที่ซึ่งเป็นบริเวณเดียวกัน และไม่จำเป็นต้องมีท่อระบายน้ำท่อเดียว หรือมีหลายท่อที่เชื่อมติดต่อกันระหว่างอาคารหรือไม่ก็ตาม

- (1) อาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด
- (2) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม
- (3) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก
- (4) สถานบริการประเภทสถานอาบน้ำ นวดหรืออบตัว ซึ่งมีผู้ให้บริการแก่ลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
- (5) สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลหรือสถานพยาบาลของทางราชการ
- (6) อาคารที่ก่อสร้างขึ้นในที่ดินของบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้จัดสรรที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการจัดสรรที่ดิน
- (7) อาคารโรงเรียนราษฎร์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนของทางราชการและอาคารสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน และสถาบันอุดมศึกษาของทางราชการ
- (8) อาคารที่ทำการของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การระหว่างประเทศและของเอกชน

- (9) อาคารศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้า
- (10) ตลาดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
- (11) ภัตตาคารหรือร้านอาหาร
- (12) แฟปปลาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบกิจการแฟปปลา
- (13) อาคารหรือสถานที่อื่นใดที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นสมควร

กำหนดในภายหลัง

ข้อ 2 ให้แบ่งมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งจากอาคาร ออกเป็น 4 ประเภท คือ

- (1) มาตรฐานประเภท ก.
- (2) มาตรฐานประเภท ข.
- (3) มาตรฐานประเภท ค.
- (4) มาตรฐานประเภท ง.

ข้อ 3 มาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งจากอาคาร ประเภท ก. ต้องมีค่าดังต่อไปนี้

- (1) ความเป็นกรดและด่าง (pH) ต้องมีค่าระหว่าง 5-9
- (2) บีโอดี (BOD) ต้องมีค่าไม่เกิน 20 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (3) สารแขวนลอย (Suspended Solids) ต้องมีค่าไม่เกิน 30 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (4) ซัลไฟด์ (Sulfide) ต้องมีค่าไม่เกิน 1.0 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (5) ออร์แกนิก-ไนโตรเจน (ORG-N) ต้องมีค่าไม่เกิน 10 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (6) สารละลาย (Dissolved Solids) ต้องมีค่าเพิ่มขึ้นจากปริมาณสารละลายในน้ำ

ใช้ตามปกติไม่เกิน 500 มิลลิกรัมต่อลิตร

- (7) ตะกอนหนัก (Settleable Solids) ต้องมีค่าไม่เกิน 0.5 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (8) น้ำมันและไขมัน (Oil and Grease) ต้องมีค่าไม่เกิน 20 มิลลิกรัมต่อลิตร

ข้อ 4 มาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งจากอาคาร ประเภท ข. ต้องเป็นไปตามข้อ 3 เว้นแต่

- (1) บีโอดี ต้องมีค่าไม่เกิน 30 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (2) สารแขวนลอยต้องมีค่าไม่เกิน 40 มิลลิกรัมต่อลิตร

ข้อ 5 มาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งจากอาคาร ประเภท ค. ต้องเป็นไปตามข้อ 3 เว้นแต่

- (1) บีโอดี ต้องมีค่าไม่เกิน 60 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (2) สารแขวนลอย ต้องมีค่าไม่เกิน 50 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (3) ซัลไฟด์ ต้องมีค่าไม่เกิน 3.0 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (4) ออร์แกนิก - ไนโตรเจน ต้องมีค่าไม่เกิน 15 มิลลิกรัมต่อลิตร

และต้องมีค่าที่เคเอ็น (TKN) ไม่เกิน 40 มิลลิกรัมต่อลิตร และค่าแอมโมเนีย-

ไนโตรเจน (NK₃-N) ไม่เกิน 25 มิลลิกรัมต่อลิตร

ข้อ 6 มาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งจากอาคาร ประเภท ง. ต้องเป็นไปตามข้อ 3 เว้นแต่

- (1) บีโอดี ต้องมีค่าไม่เกิน 90 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (2) สารแขวนลอย ต้องมีค่าไม่เกิน 60 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (3) ชัลไฟด์ ต้องมีค่าไม่เกิน 4.0 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (4) อออร์กานิก - ไนโตรเจน ต้องมีค่าไม่เกิน 15 มิลลิกรัมต่อลิตร

และต้องมีค่าที่เคเอ็น (TKN) ไม่เกิน 40 มิลลิกรัมต่อลิตร และค่าแอมโมเนีย-ไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) ไม่เกิน 25 มิลลิกรัมต่อลิตร

ข้อ 7 น้ำทิ้งจากอาคารดังต่อไปนี้ ต้องมีมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งประเภท ก. คือ

- (1) อาคารชุดซึ่งมีห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 500 ห้อง
- (2) โรงแรมซึ่งมีห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 200 ห้อง
- (3) สถานพยาบาลซึ่งมีเตียงสำหรับรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 30 เตียง
- (4) อาคารที่ก่อสร้างขึ้นในที่ดินของบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้จัดสรรที่ดินเกิน 500 หลัง
- (5) อาคารโรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนของทางราชการ สถาบันอุดมศึกษาของเอกชน หรือสถาบันอุดมศึกษาของทางราชการ ซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 25,000 ตารางเมตร
- (6) อาคารที่ทำการของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศหรือของเอกชน ซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 55,000 ตารางเมตร
- (7) อาคารของศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้าซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 25,000 ตารางเมตร
- (8) ตลาดซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 2,500 ตารางเมตร
- (9) ภัตตาคารหรือร้านอาหารซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 2,500 ตารางเมตร

ข้อ 8 น้ำทิ้งจากอาคารดังต่อไปนี้ ต้องมีมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งประเภท ข. คือ

- (1) อาคารชุดซึ่งมีห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 100 ห้อง แต่ไม่เกิน 500 ห้อง

(2) โรงแรมซึ่งมีห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 60 ห้อง แต่ไม่เกิน 200 ห้อง

(3) หอพักซึ่งมีห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 250 ห้อง

(4) สถานบริการซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 5,000 ตารางเมตร

(5) สถานพยาบาลซึ่งมีเตียงสำหรับรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ 10 เตียง แต่ไม่เกิน 30 เตียง

(6) อาคารที่ก่อสร้างขึ้นในที่ดินของบุคคลตามที่ได้รับอนุญาตให้จัดสรรที่ดินเกิน 100 หลัง แต่ไม่เกิน 500 หลัง

(7) อาคารโรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนของทางราชการ สถาบันอุดมศึกษาของเอกชน หรือสถาบันอุดมศึกษาของทางราชการ ซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคาร ตั้งแต่ 5,000 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 25,000 ตารางเมตร

(8) อาคารที่ทำการของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศหรือของเอกชน ซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 10,000 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 55,000 ตารางเมตร

(9) อาคารของศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้าซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคาร ตั้งแต่ 5,000 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 25,000 ตารางเมตร

(10) ตลาดซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 1,500 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 2,500 ตารางเมตร

(11) ภัตตาคารหรือร้านอาหารซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 500 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 2,500 ตารางเมตร

(12) แพลลาซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ 300 ตารางเมตรขึ้นไป แต่ทั้งนี้ไม่ต้องนำมาตรฐานค่าออร์แกนิกไนโตรเจน ตามข้อ 3(5) มาใช้บังคับ

ข้อ 9 น้ำทิ้งจากอาคารดังต่อไปนี้ ต้องมีมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งประเภท ค. คือ

(1) อาคารชุดซึ่งมีห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารไม่เกิน 100 ห้อง

(2) โรงแรมซึ่งมีห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารไม่เกิน 60 ห้อง

(3) หอพักซึ่งมีห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 50 ห้อง แต่ไม่เกิน 250 ห้อง

(4) สถานบริการซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ 1,000 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 5,000 ตารางเมตร

(5) อาคารที่ก่อสร้างขึ้นในที่ดินของบุคคลตามที่ได้รับอนุญาตให้จัดสรรที่ดินเกิน 20 หลัง แต่ไม่เกิน 100 หลัง

(6) อาคารที่ทำกรของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศหรือของเอกชน ซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 5,000 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 10,000 ตารางเมตร

(7) ตลาดซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 1,000 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 1,500 ตารางเมตร

(8) ภัตตาคารหรือร้านอาหารซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารเกิน 100 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 500 ตารางเมตร

ข้อ 10 น้ำทิ้งจากอาคารดังต่อไปนี้ ต้องมีมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งประเภท ก. คือ

(1) หอพักซึ่งมีห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ 10 ห้อง แต่ไม่เกิน 50 ห้อง

(2) อาคารที่ก่อสร้างขึ้นในที่ดินของบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้จัดสรรที่ดินไม่เกิน 20 หลัง

(3) ตลาดซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ 500 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 1,000 ตารางเมตร

(4) ภัตตาคารหรือร้านอาหารซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ 50 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 100 ตารางเมตร

ข้อ 11 การคิดคำนวณพื้นที่ใช้สอย จำนวนอาคารและจำนวนห้องของอาคารหรือกลุ่มของอาคาร ให้เป็นไปตามวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่มีการใช้ประโยชน์จากอาคารหรือกลุ่มของอาคารแห่งหนึ่งแห่งใดเกินกว่าหนึ่งประเภทและอาจจะกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งจากอาคารได้หลายประเภท ให้คำนวณคุณภาพน้ำทิ้งรวมกันตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และให้ใช้มาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งตามเกณฑ์ที่คำนวณได้

ข้อ 12 การตรวจสอบมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งจากอาคาร ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน ว่าด้วยการกำหนดวิธีการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งจากอาคาร

ประกาศ ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2532

อาทร สุฟโปฏก
เลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 107 ตอนที่ 18 ลงวันที่ 30 มกราคม 2533